

Välkommen till Pålsjö naturreservat!

Pålsjö slott

Slottet nämndes i skriftliga dokument första gången 1491 och var då en gård som hette Pawelsköb. Sedan dess har gården genomgått många förändringar och fick först i slutet av 1800-talet sitt nuvarande utseende.

Pålsjö slott på ett fotografi där kupolen syns. 1873 byggdes tornet om till nuvarande trappstegsgavel.

Gården som blev ett slott

På 1670-talet ödelades byggnaderna vid det dansk-svenska kriget. Under slaget vid Helsingborg hade Magnus Stenbock sitt högkvarter i slottet.

Slottets trädgård har sitt ursprung från 1760-talet och bestod av formklippta häckar, rosor, hundratals fruktträd, vindruvor och kryddväxter. Även avenboksallén, känd som "mörka gången" är från denna tid.

Ängen som blev skog

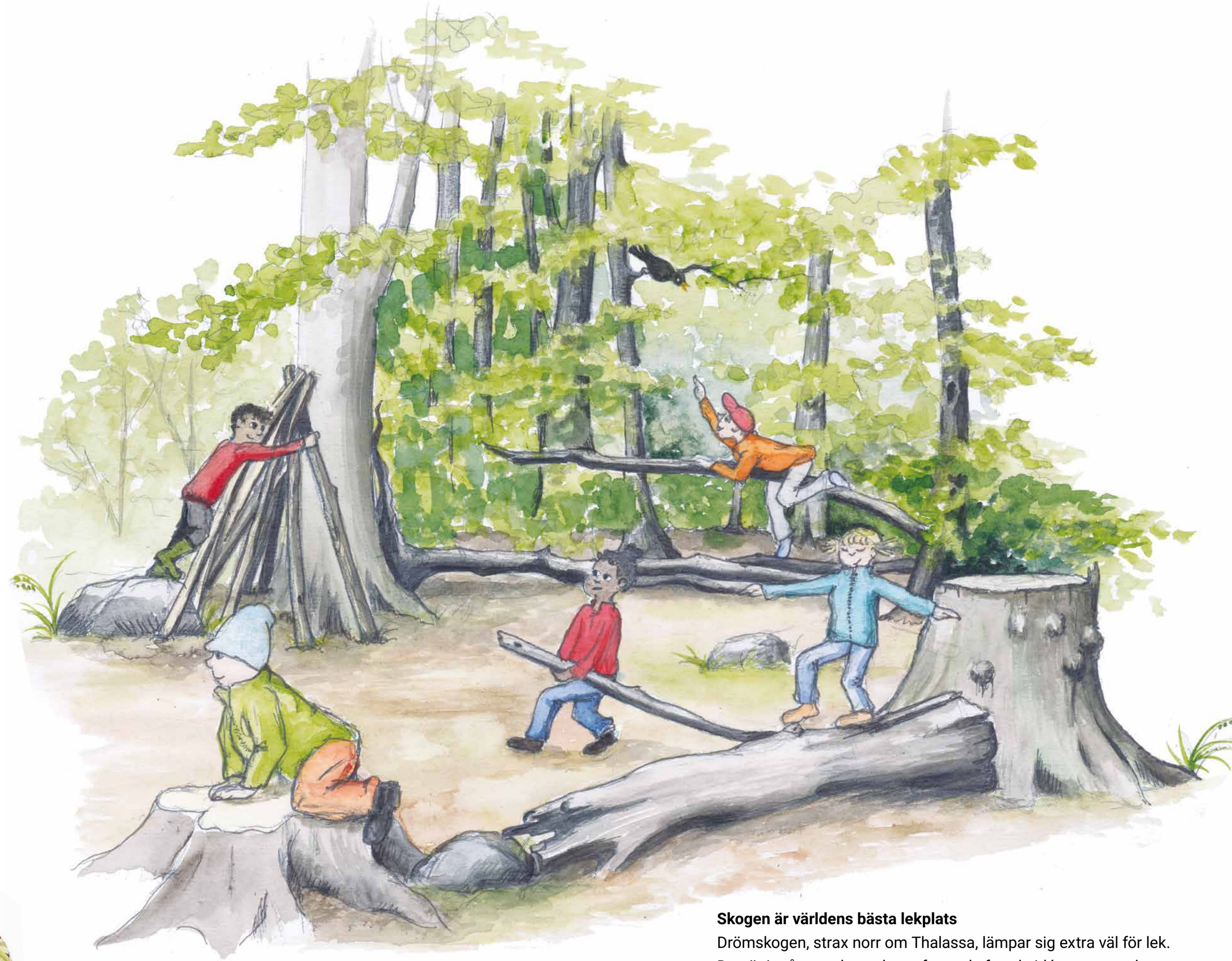
Den här delen av Pålsjö skog var fram till 1700-talet öppna slåtterängar tillhörande Pålsjö slott. Här skördade man hö för att få vinterfoder till sina djur. Djurens gödsel gav viktig näring åt åkrarna. Slätterängen tillsammans med åkern tillhörde inägan och utanför fanns utägan där djuren gick fritt och betade.

Gränsen mellan in- och utägomarken ser man fortfarande tydligt 200 meter norr om skylten, vid skogskanten som vetter mot hundhägnet. Den utgörs av en så kallad gropavall; ett dike med en stenmur/vall som hindrade betesdjuren från att komma in i inägan.

Det är i skogsbrynet det händer

Här kan växter och djur få det bästa av två världar, skogens skydd och den öppna markens solvärme och blommornas nektar. De flesta insekter behöver flera olika typer av livsmiljöer under sin livscykel. I larvstadiet handlar det om tillgång på död ved i olika former och som vuxen insekt behöver de blommande solbelysta buskar eller ängar.

Citronfjäril (*Gonepteryx rhamni*) är en av våra första värfjärilar. Den övervintrar som vuxen fjäril i hålrum i stubbar eller kullfallna träd. På våren flyger den ut och söker nektar från värblommor som tussilago, vitsippor och sälg. Parningen sker i skogsbrynet. Äggen läggs sedan på brakved; en buske som växer inne i skogen eller skogskanten. Larven lever av brakvedens blad och förpuppar sig där.

Skogen är världens bästa lekplats

Drömskogen, strax norr om Thalassa, lämpar sig extra väl för lek. Den är i mångt och mycket utformad efter de idéer som stadens fjärdeklassare har om hur en drömskog borde se ut. Här får fantasin utrymme, kojan blir ett slott och pinnen ett svärd.

Stormar inte bara av ondo

Stormarna har de senaste åren tagit hårt på träden i denna del av Pålsjö skog. När ett träd har fallit faller ofta flera intill. Sorgligt ja, men det är också skogens naturliga dynamik.

När träd faller skapas en ljusbrunn där ek- och bokollon gro. En ny generation ungskog växer upp och bidrar till större åldersvariation i skogen. Dessutom får skogen ny död ved från de kullfallna träden vilket är godis för skogens insekter, fåglar, mossor och lavar.

I den täta ungskogen trivs gärdsmygen som man kan se och höra här året runt.

Gärdsmyg (*Troglodytes troglodytes*) är vår näst minsta fågel, men sjunger vackert och med stor kraft trots sin litenhet. Spindlar och insekter står på menyn och man kan ofta se gärdsmygen kila omkring på fallna stammar eller i rishögar på jakt efter något gott.

Många av Pålsjö skogs ovanligaste arter håller till i de gamla trädmiljöerna där vi har både levande, halvdöda och döda träd. Bokblomblock och koralltaggsvamp är båda rödlistade arter som behöver dessa miljöer.

Bokblomblock (*Stictoleptura scutellata*) är en ganska stor skalbagge. Den lever som larv i tre år främst i högstubbav bok, det vill säga träd där kronan brutits av. Den vuxna skalbaggen hittar man från midsommar och en månad fram i de gamla trädmiljöerna, men också på blommor där de hittar mat.

Koralltaggsvamp (*Hericium coralloides*) är en mycket vacker men sällsynt svamp som finns i Pålsjö skog. Den är en signalart som bara påträffas i naturtyper med höga naturvärden.

Barnen är verkligen goda naturvårdare!

I leken kommer den döda veden till glädje som byggmaterial till kojor och balansövningar.

När barnen leker i de öppna gläntorna "myllar" de också ner bok- och ekollon som kan gro till nya träd.

Att skapa en känsla för naturen lägger grunden för barns förmåga att förstå och vilja värna den. Naturen är inget främmande, vi är en del av den och vi är beroende av den. Naturen behöver inte oss men vi behöver den – så det är bäst att vi är rädda om den!

Upptäck / Discover Pålsjö

Det här är Pålsjö naturereservat

Pålsjö naturreservat är det största och mest uppskattade av Helsingborgs naturområden.

År 1908 köpte staden in området för att säkra helsingborgarnas möjlighet till rekreation. År 2016 beslutade kommunfullmäktige att ge det skydd som naturreservat.

Reservatet rymmer ett omväxlande landskap med skog, åkrar, ängs- och betesmarker, bäckar, raviner, strand, hav och parker. Här finns höga naturvärden, speciellt i områden med äldre och grova träd, och här har man hittat ett trettiotal rödlistade arter.

Landborgen ingår i riksintresse för naturvård. Skogsdungarna är värdefulla ur ett skånskt perspektiv.

Landborgs promenaden och Skåneleden bjuder på vackra vyer över Öresund. Motionsslingor, ridstigar och cykelvägar gör det enkelt att ta sig runt i området.

ENG This is Pålsjö nature reserve

Pålsjö is the largest and most popular of Helsingborg's natural areas.

Helsingborg City Council bought the land in 1908 in order to give the inhabitants good opportunities for recreation. In 2016 it became a nature reserve.

The nature reserve holds a diverse landscape with woodlands, fields, meadows and pastures, streams, gorges, beach, ocean and parks. The reserve has very high natural values, especially in areas with old and large trees, but also along Landborgen, canyons and beaches. In Pålsjö there are over thirty threatened plants and animals which are dependent on old trees and dead wood.

The trails of Landborgen and Skåneleden offer beautiful views of the Sound and Denmark.

Jogging trails, bridle paths and bicycle paths provide good opportunities to move around in the area.

§ Reservatsföreskrifter

Att vara i naturreservatet innebär många möjligheter, men också skyldigheter. Det är viktigt att du känner till vad som gäller i reservatet för att inte skada de växt- och djurarter som finns här eller för att undvika störa andra personer.

Inom reservatet är det förbjudet att:

- ▶ Skada levande eller döda träd och buskar. Gräva upp växter eller för kommersiellt bruk plocka växter.
- ▶ Medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur under tiden 15 mars – 31 oktober, förutom i hundhägnet.
- ▶ Göra upp öppen eld på annat än markerade grillplatser.
- ▶ Sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt, göra inskrift eller dylikt, annat än på särskilt anvisade anslagstavlor.
- ▶ Utan förvaltarens tillstånd anordna tävlingar eller andra arrangemang som kan skada eller störa naturmiljön.

Naturreservatet har en skötselplan som förvaltaren följer. Skötseln syftar till att öka natur- och rekreationsvärden.

Reservatsbeslutet med alla föreskrifter och skötselplan finns på helsingborg.se/naturreservat

§ Regulations for the reserve

Being in the nature reserve means many rights but also obligations. It is important to know what applies in the reserve to prevent damage to the plant and animal species found here or to avoid disturbing other people.

- ▶ Plants should not be damaged.
- ▶ Dogs must be kept on a leash between March 15th and October 31st, except in special dog enclosure "hundhägnet".
- ▶ Fires are prohibited outside designated camp fire areas.
- ▶ Posting of signs, posters, notices etcetera is prohibited except for on special signs.
- ▶ It is prohibited to make any form of competition or arrangement that could endanger or disturb nature without permission.

The nature reserve does not mean it is left without care. There is a special management plan. The aim is always to increase the natural and recreational values.

The entire decision with all regulations and the management plan is available here: helsingborg.se/naturreservat

Ställa bidrag inom lokala naturvårds satsningen medfinansier genomförandet av detta projekt.

Tillsammans gör vi Helsingborg bättre

Du hjälper oss att hålla ordning i naturen genom att meddela oss om fel eller lämna synpunkter. Det kan du enkelt göra med hjälp av appen "Ett bättre Helsingborg". Du kan även ringa eller mejla. Helsingborg kontaktsenter: 042-10 50 00, kontaktsenter@helsingborg.se

Skyften loggs fram av stadsbyggnadsförvaltningen, copyright © Helsingborg stad 2017. Produktion: Inf&K Kommunikation AB. Flygfoto: © Blom Sweden AB. Illustrationer: Katarina Månsson. Fotograf: Helsingborgs museers samlingar.

helsingborg.se

Helsingborg